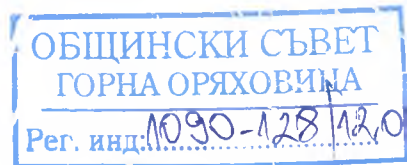
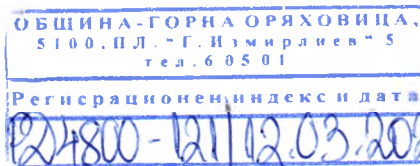

г-н С. Шименов
г-н П. Георгиев
г-н П. Райков
г-н П. Райков
13.03.2025
1090-128/12.03.2025

пл. "Георги Измирлиев" №5
+359 618 60 501
e-mail: obshtina@g-oryahovica.bg
www.g-oryahovica.bg

ДО
ОБЩНСКИ СЪВЕТ
ГОРНА ОРЯХОВИЦА

ПРЕДЛОЖЕНИЕ
ОТ
НИКОЛАЙ АНГЕЛОВ РАШКОВ
КМЕТ НА ОБЩИНА ГОРНА ОРЯХОВИЦА

ОТНОСНО: „Програма за развитието на водоснабдяването и канализацията на територията на Община Горна Оряховица“ за периода 2024 – 2027 г.

УВАЖАЕМИ ОБЩНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

Съгласно изискванията на чл. 10в, ал. 2, т. 1 от *Закона за водите* е необходимо кметът на общината да разработи и предложи за одобрение от общинския съвет програмите по чл. 10в, ал. 1, т. 1.

В „Програма за развитието на водоснабдяването и канализацията на територията на Община Горна Оряховица“ са набелязани регионалната перспектива и допълващи мерки, планирани за изпълнение от Община Горна Оряховица през целия програмен период 2024 – 2027 г.

Настоящата Програма ще допринесе за постигане на един устойчив ВиК сектор на територията на Община Горна Оряховица, съгласно разпоредбите на действащото законодателство в Република България и съответните Европейски директиви.

Програмата е разработена в съответствие с Плановите за управление на речните басейни, Стратегията за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията, плана за интегрирано развитие на общината и програмата за реализирането му, с регионалния генерален план на ВиК системите и съоръженията на обособената територия и генералните планове на агломерации над 10 000 е. ж. на ВиК системите и съоръженията.

Във връзка с гореизложеното, предлагам на Общински съвет Горна Оряховица следната **„Програма за развитието на водоснабдяването и канализацията на територията на Община Горна Оряховица“** за периода 2024 – 2027 г.

РЕШЕНИЕ:

На основание чл. 21, ал.1, т.12 и т.13 и ал.2 от *Закона за местното самоуправление и местната администрация* и във връзка с чл.10в, ал.1, т.1 от *Закона за водите*, Общински съвет Горна Оряховица

РЕШИ:

Приема **„Програма за развитието на водоснабдяването и канализацията на територията на Община Горна Оряховица“** за периода 2024 – 2027 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ: Проект на **„Програма за развитието на водоснабдяването и канализацията на територията на Община Горна Оряховица“** за периода 2024 – 2027 г.

С уважение,

НИКОЛАЙ РАШКОВ

Кмет на Община Горна Оряховица

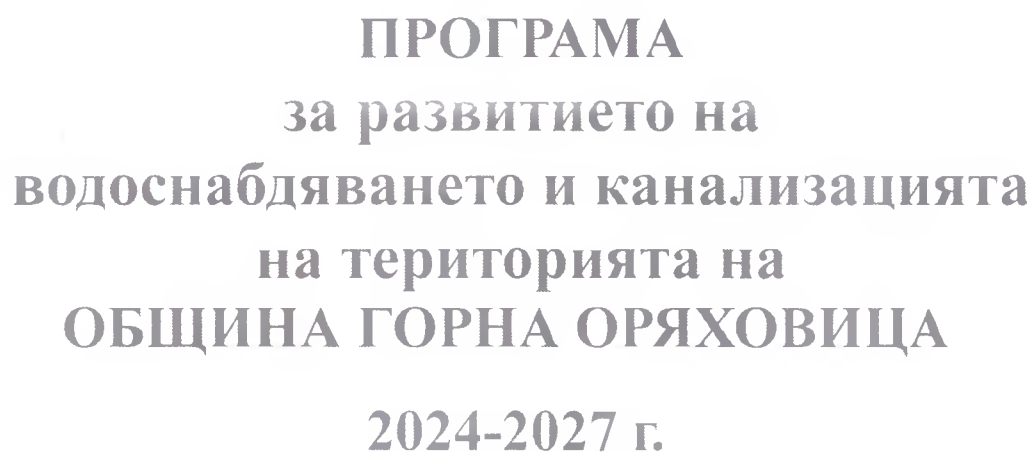
Съгласувал:

инж. Анелия Христова
Зам. кмет ТСУОС и СЕ

инж. Гургана Тодорова
Началник отдел СЕ

Иван Цанев
Старши юрисконсулт

Изготвил:
инж. Стефка Георгиева
Старши експерт в отдел СЕ

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Въведение.....	4
2. Цели и подцели на Програмата.....	4
3. Обща характеристика на Община Горна Оряховица.....	6
3.1. Географско положение и особености.....	6
3.2. Релеф.....	7
3.3. Климат.....	7
3.4. Въздух.....	8
3.5. Почви и полезни изкопаеми.....	8
3.6. Население.....	8
3.7. Води и водни ресурси	9
3.8. Връзка на общината с други територии.....	10
4. Анализ на стратегическите документи.....	11
4.1. Европейско законодателство.....	11
4.2. На национално ниво.....	12
4.3. На регионално ниво.....	13
4.4. Бъдещи политики.....	15
5. Анализ и оценка на съществуващото състояние на водоснабдителната и канализационна система на територията на Община Горна Оряховица... 	15
5.1. Водоснабдяване.....	15
5.2. Канализация.....	22
6. SWOT анализ.....	26
7. Развитие на водоснабдяването и канализацията	28
7.1. Водоснабдяване.....	28
7.2. Канализация.....	28
8. План за действие	30
9. Източници на финансиране.....	36
10. Мониторинг, оценка и отчитане на изпълнението на Програмата.....	38

Списък на използваните съкращения

АИС	Автоматична измервателна станция
ЕС	Европейски съюз
ЗРВКУ	Закон за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ЗЧАВ	Закон за чистотата на атмосферния въздух
ЗВ	Закон за водите
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
КАВ	Качество на атмосферният въздух
КЕВР	Комисия за енергийно и водно регулиране
МБАЛ	Многопрофилна болница за активно лечение
МЗ	Министерство на здравеопазването
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
НКЖИ	Национална компания „Железопътна инфраструктура“
НПВУ	Национален план за възстановяване и устойчивост
НР	Напорен резервоар
НСИ	Национален статистически съюз
ОУП	Общ устройствен план
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда“
ПИРО	План за интегрирано развитие на община Горна Оряховица
ПРВК	Програма за развитието на водоснабдяването и канализацията
ПС	Помпена станция
ПСОВ	Пречиствателни станции за отпадъчни води
ПСПВ	Пречиствателната станция за питейни води
РДВ	Рамковата директива за водите
РЗИ	Регионална здравна инспекция
ФПЧ	Фини прахови частици
ЧР	Черпателен резервоар

1. Въведение

Настоящата „Програма за развитието на водоснабдяването и канализацията на територията на Община Горна Оряховица“ за периода 2024 – 2027 г. е съставена на основание на чл. 10в, ал. 2, т.1 от Закона за водите, според който, кметовете на общини са задължени да разработят и предложат за одобрение от общинския съвет програмите по чл.10в, ал.1,т.1.

В „Програма за развитието на водоснабдяването и канализацията на територията на Община Горна Оряховица“ са набелязани регионалната перспектива и допълващи мерки, планирани за изпълнение от Община Горна Оряховица през целия програмен период 2024 – 2027 г.

Настоящата Програма ще допринесе за постигане на един устойчив ВиК сектор на територията на Община Горна Оряховица, съгласно разпоредбите на действащото законодателство в Република България и съответните Европейски директиви.

Предприемането на мерки за подобряване на ВиК инфраструктурата е необходимо за подобряване и поддържане на достъпа на всички хора до вода и по-специално на уязвимите и маргинализирани групи с ограничен достъп до вода, минимизиране загубите на вода и гарантиране на подобро качество на питейните води за изпълнение на задълженията по Директива (ЕС) 2020/2184, а също и запазване и подобряване на състоянието на повърхностните и подземни води.

2. Цели и подцели на Програмата

Целите следва да бъдат:

- ✓ Конкретни – да се идентифицират конкретни ВиК обекти за подготовка и реализация на проекти за изграждане и реконструкция;
- ✓ Измерими – ефектите от реализация на проектите да бъдат измерими от гледна точка на конкретни физически параметри (намалени загуби и подобро качество на питейна вода и опазване на околната среда чрез заустване в регламентирани приемници);
- ✓ Постижими – заложените цели следва да бъдат обвързани с възможностите на съществуващи, утвърдени технологии за изграждане и реконструкция;
- ✓ Ориентирани към постигането на конкретен приоритет и резултати, т. е. целите да са обвързани с националните цели в областта на водоснабдяването и канализацията, заложени в национални стратегически документи;
- ✓ Обвързани с конкретни срокове в периода на действие на настоящата Програма, т. е. до 2027 г.

Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор до 2037

Дългосрочната стратегическа цел на страната в областта на водния сектор е:

Устойчиво ползване на водните ресурси, осигуряващо в оптимална степен сегашните и бъдещите нужди на населението и икономиката на страната, както и на водните екосистеми.

Цели и ползели:

1. *Цел 1 - Гарантирано осигуряване на вода на населението и бизнеса в условията на промени на климата, водещи до засушаване*

- Осигуряване на непрекъснато водоподаване чрез рехабилитация на съществуващите и изграждане на нови коридори и резервоари, рехабилитация на водопроводната мрежа и водоизточниците
- Намаляване на общите количества използвана вода чрез инвестиции във водно стопанската инфраструктура и мерки за подобряване на ефективността при изпълняване на водните ресурси

2. *Цел 2 - Запазване и подобряване на състоянието по повърхностните и подземните води*

- Премахване на заустването на необработени отпадъчни води в изкуствени и естествени водоприемници чрез изграждане, реконструкция и модернизация на системи за отвеждане и пречистване на отпадъчните води
- Укрепване на институционалната система за мониторинг и контрол, която да гарантира доброто състояние на повърхностните и подземните води
- Превръщане на Плановите за управление на речните басейни в основен планов документ при интегрираното управление на водите

3. *Цел 3 - Подобряване на ефективността при интегрираното управление на водата като стопански ресурс*

- Създаване на институционална рамка, която да гарантира прехвърляне на отговорността за вземането на решения във връзка с развитието на водния сектор на национално, регионално и местно равнище от стопанските субекти към публичните власти – държава, общини
- Средствата от населението и бизнеса, средствата от ЕС и изискваното национално съфинансиране за осигуряват самофинансиране на водния сектор, при спазване на принципа “замърсителят и ползвателят плащат”
- Повишаване на капацитета на всички участници в управлението на водния сектор

4. *Цел 4 - Намаляване на риска от щети при наводнение*

- Идентифициране на рискови зони
- Осъществяване на мерките от плановите за защита от наводнения

Целите на Програмата запазват основната цел на ПИРО на община Горна Оряховица в областта на водоснабдителната и канализационна инфраструктура, а именно:

- Подобряване надеждността и качеството на водоподаването към избраните населени места на територията на общината;
- Да подпомогне водния оператор на района на община Горна Оряховица и отделните кметства за подобряване капацитета им за планиране на инвестициите.

Основната цел на настоящата Програма е да се направи преглед на съществуващата водоснабдителна и канализационна инфраструктура на общината, налични пречиствателни станции и на тази база да се предвидят нови или обновяване на съществуващите елементи от инфраструктурата, така че всички абонати на територията на общината да бъдат обхванати от тази инфраструктура и да получат максимално ниво на обслужване от страна на оператора. Същевременно се цели подобряване на екологичната обстановка в района като в бъдеще време се планира проектиране и изграждане на канализационни мрежи във всички населени места. Всички нерегламентирани зауствания в открити приемници и дерета, попивни и септични ями да се премахнат и отпадъчните води от населените места се отвеждат до пречиствателни станции (съоръжения), където след съответното пречистване се заустват в регламентирани приемници.

Тази цел отчита вече формулираните стратегически цели в областта на водоснабдяването и канализацията на европейско и държавно ниво, заложи в европейското и национално законодателство. Тя напълно отразява и концепцията за устройство на територията, залегнала в ОУП на община Горна Оряховица, която се базира на създаването на териториална планова основа за нейното дългосрочно устойчиво устройствено развитие в съответствие с приетите стратегически документи за регионално развитие и със специфичните за община Горна Оряховица природни, културно-исторически, туристически, социалноикономически и други ресурси.

За реализиране на главната цел е необходимо да бъдат изпълнени следните подцели:

- Развитие на водоснабдителната система, гарантиращо необходимите водни количества и качество на питейната и условно чиста вода за населението и промишлеността ;
- Подобряване на качеството на повърхностните и подземните води, както и на околната среда, чрез изграждане на канализационна мрежа и съвременни средства за третиране на отпадъчните води.

3. Обща характеристика на Община Горна Оряховица

3.1. Географско положение и особености

Община Горна Оряховица е разположена в Централна Северна България, в подножието на Арбанашката планина, по поречието на река Янтра. На изток общината граничи с община Стражица, на запад с община Велико Търново, на север с община Полски Тръмбеш, на юг с общините Лясковец и Велико Търново. Община Горна Оряховица е една от съставните общини на област Велико Търново и Северен централен район. Общината е с обща площ 318 км², а общинският център е вторият по големина икономически център в Област Велико Търново. Град Горна Оряховица е административен център на общината. Община Горна Оряховица включва 14 селища (2 града и 12 села).

Селищната структура на община Горна Оряховица обхваща 14 населени места, от които два града (Горна Оряховица и Долна Оряховица) и дванадесет села. Средната гъстота на населените места е 4 населени места/100 кв. км. Тя е по-ниска от средната за страната (4,9

населени места/100 кв. км.). Населените места са разположени сравнително равномерно на територията на общината.

Общинският център Горна Оряховица е разположен ексцентрично в границите на общината. Този факт донякъде затруднява връзките с населените места, намиращи се в периферията на общината. От центъра на Горна Оряховица до най-близките населени места разстоянието е около 3 км (гр. Долна Оряховица, с. Първомайци, с. Правда). Най-отдалечените селища се намират на около 25 км (с. Стрелец, с. Паисий).

3.2. Релеф

Релефът на Общината е равнинно хълмист и платовиден, като в по-голямата си част е предимно равнинен и само в североизточната и в най – югозападната си част по границата на общината преминава в хълмист. Общината е разположена по поречието на река Янтра, в непосредствена близост до областния център Велико Търново. Най-ниската точка на града се намира край брега на р. Янтра, докато най-високата точка е платото Камъка, с надморска височина 440 m.

Общинският център е разположен в северното подножие на Търновските височини, имащи формата на подкова, отворена на изток. Височините са прорязани от пролома на р. Янтра, наречен Дервент. На запад от него е Беляковското плато, а на изток остават Камъка и Арбанашкото плато - остатъци от силно разрушена антиклинала, изградена от долнокредни глини, пясъчници и варовици. Тя представлява плато, спускащо се на юг към Балкана, а на север към Дунавската равнина.

Съгласно актуалната версия на извършения анализ за геоложкия риск в Република България, районът Велико Търново - Горна Оряховица се характеризира с висок сеизмичен риск.

3.3. Климат

В климатично отношение района на общината попада в умерено-континенталната климатична подобласт на Европейско-континенталната климатична област и се характеризира с горещо лято и студена зима.

Слънчевите дни в Горна Оряховица са повече от 70. Интензивността на сумарната слънчева радиация (образувана от пряка и разсеяна слънчева радиация), е в пряка зависимост от височината на слънцето над хоризонта и от прозрачността на атмосферата, характеризирана главно чрез облачността. Районът се характеризира с добра радиационна характеристика, която не стимулира вторични химични реакции за повишаване нивото на замърсяване на въздуха.

Положението на общината в умерено-континентална област се отразява върху климата, почвите, растителността и животинския свят. Всички те се характеризират с голямо разнообразие.

Валежите са неравномерно разпределени в два валежни максимума – есенно-зимен и пролетно-летен. Средната годишна сума на валежите за страната е 670 l/m². В общината средно през годината падат 565 l/m², което е под средното за страната. През зимата падат предимно валежи от сняг и снежната покривка е устойчива, а през лятото от дъжд.

3.4. Въздух

Качеството на въздуха в Горна Оряховица се следи от автоматична измервателна станция (АИС) Горна Оряховица, определена със Заповед №РД 66/28.01.2013г., която е заменена със Заповед №РД-489/26.06.2019 г., част от Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС) към ИАОС – МОСВ. Основните показатели, характеризиращи качеството на атмосферния въздух в приземния слой, съгласно чл. 4, ал. 1 от ЗЧАВ, са концентрациите на ФПЧ10, серен диоксид, азотен диоксид, въглероден оксид, озон, олово (аерозол), бензен, полициклични ароматни въглеводороди (ПАВ), тежки метали – кадмий, никел, живак и арсен. Измерените от АИС стойности на замърсителите показват, че преобладаващата част от наднормените концентрации на ФПЧ10 (над 80%) са регистрирани през зимните месеци по време на отоплителния сезон. Стойностите на концентрациите на останалите замърсители – серен диоксид, азотен диоксид и озон се запазват сравнително ниски и постоянни през последните няколко години и са значително под допустимите норми за качество на атмосферния въздух.

Въпреки въведените мерки по програмата за управление и подобряване качеството на атмосферния въздух (КАВ) в община Горна Оряховица в периода 2015-2018 г., съгласно анализа и сравнението на резултатите от мониторинга между 2018 г. и 2017 г., извършени от РИОСВ - Велико Търново, на територията на областния център продължава да се наблюдава увеличение с 25 % на броя регистрирани превишения на ФПЧ10 в рамките на една календарна година, но и същевременно намаление на средногодишната концентрация с 2,2 %.

3.5. Почви и полезни изкопаеми

В община Горна Оряховица преобладават алувиално-ливадните почви, благоприятни за развитието на интензивно селско стопанство. Съгласно ерозионната карта на България, районът на Горна Оряховица е категоризиран като район с неерозирани почви. Няма замърсяване с тежки метали, нефтопродукти, нитрати и др. замърсители.

Съгласно Националната програма за превенция и ограничаване на свлачищата на територията на Република България, ерозията и абразията по Дунавското и Черноморското крайбрежие 2015-2020 г., се наблюдават разриви свлачища по трасето на Презбалканската жп. линия Горна Оряховица — Стара Загора.

На територията на общината са установени 20 бр. свлачища, под наблюдение от „Геозащита“- Плевен.

Землището на община Горна Оряховица е бедно на полезни изкопаеми, но със силно присъствие на строителни материали. Практически интерес представляват мергелите от Горнооряховската свита, които служат за суровина за производство на керамични изделия – тухли, цигли.

3.6. Население

Демографската характеристика е изследвана по години на преброяване и текуща статистика за последните две години, като визира един период от 36 години, достатъчен за анализ на ситуацията. Основният демографски показател, използван за оценка на степента на населеност на територията е „брой на населението“. Този показател е с динамичен характер и се определя

основно от параметрите на естественото и механичното движение на населението в рамките на определен период.

Данните за движението на населението на общината са илюстрирани в таблица:

Население	Преброяване				Текущо					
година	1985	1992	2001	2011	2015	2016	2017	2018	2019	2021
община Горна Оряховица	62634	58304	52560	46111	43679	43123	42549	41966	41334	38456
с. Върбица	1327	1224	1174	1048	1017	1010	1000	983	967	544
гр. Горна Оряховица	40890	38914	34929	31437	29841	29478	29173	28877	28429	26389
с. Горски Горен Тръмбеш	373	265	219	157	145	143	139	127	122	102
с. Горски Долен Тръмбеш	417	376	359	297	300	292	298	299	313	214
гр. Долна Оряховица	4371	3801	3365	2932	2734	2689	2656	2619	2605	2626
с. Драганово	3567	3209	2915	2469	2334	2284	2240	2185	2156	1925
с. Крушето	1248	1089	1010	635	578	571	562	539	531	577
с. Паисий *			146	141	136	135	128	111	109	99
с. Писарево	1081	1161	1097	798	794	789	782	768	765	430
с. Поликрайще	2963	2633	2279	1936	1776	1747	1670	1638	1598	1779
с. Правда	951	801	663	626	575	580	570	555	529	551
с. Първомайци	4081	3649	3170	2757	2605	2583	2527	2486	2438	2551
с. Стрелец	588	547	469	316	281	274	271	266	261	251
с. Янтра	760	680	674	562	563	548	533	513	511	418

Движение на населението на община Горна Оряховица

Източник: НСИ *. През 2001 г. с. Паисий, община Стражица, е присъединено към община Горна Оряховица с Указ № 165/обн. 19.06.2001 г.

Като цяло през изследвания период тенденцията в повечето населени места от общината броят на населението да намалява. Процесът на обезлюдяване, характерен за цялата страна, засяга и община Горна Оряховица почти със същите темпове, които са характерни за преобладаващата част от общините в страната.

3.7. Води и водни ресурси

Община Горна Оряховица се намира в главното поречие на река Янтра. През територията ѝ преминават реките Янтра, Росица и Стара река (Лефеджа). Територията на община Г. Оряховица основно попада в поречието на река Янтра, част от Дунавския район за басейново управление на водите у нас, който от своя страна е част от международния речен басейн на река Дунав.

Река Янтра е третият по дължина приток на Дунав в България след Искър и Осъм. По размер на водосборна площ поречието на р. Янтра е второто по големина в Дунавския район след този на р. Искър. Поради малкия наклон (4,6‰) на течението в Дунавската равнина Янтра прави големи меандри (коефициент на извитост 3,1 – най-голям за територията на България), особено в района на град Долна Оряховица и селата Върбица и Драганово.

Река Янтра има 11 бр. леви и 10 бр. десни притоци. Притоците, които минават през землището на общината са р. Росица и р. Стара река (р. Лефеджа). Съгласно изследванията на Басейнова Дирекция към МОСВ, поречието на река Янтра продължава да представлява висок риск от дъждовно-поройни наводнения при повишаване на дебита на реката в резултат на климатични промени.

На територията на общината са разположени 20 язовира, които са с местно значение, намиращи се в близост до населените места Горна Оряховица Долна Оряховица, Стрелец, Драганово, Крушето, Върбица, Паисий и Горски Горен Тръмбеш. Петнадесет от микроязовирите са общинска собственост, което налага тяхното поддържане. Към момента 5 от тях са в критично състояние (полупресъхнали) и не изпълняват предназначението си.

Водите в зависимост от ползването им се разделят на три категории: първа - води, които се ползват за питейни нужди в хранителната и други промишлености, изискващи вода от същото качество; втора - води, които се ползват за водопой на животни, културни нужди, рибовъдство, воден спорт и др. и трета - води, които се ползват за напояване, за промишлеността и др.

Река Янтра е 2-ра категория до град Долна Оряховица и 3-та след града.

3.8. Връзка на общината с други територии

Исторически, община Горна Оряховица винаги е имала важно значение за развитието на област Велико Търново. Построената през III - IV век е крепост, която през Средновековието носи името "Ряховец", се обособява като важен отбранителен бастион за охрана на намиращата се само на 6 км. столица на Второто Българско Царство и се превръща в един от големите средновековни градове - крепости.

Общинският център се обособява като важно търговско средище, както през Средновековието, така и след Освобождението - 29 март 1925 г. в Горна Оряховица е открит Първият международен мострен панаир в България. През годините, в които се провежда панаира, участват фирми от цяла Европа и САЩ. Уреждат постоянни представителни павилиони, където излагат новостите на своето производство. Инициативата допринася за увеличаване обема и разнообразността на производството в града и цялата област, вноса на нови модерни машини и технически съоръжения. Настъпилата световна икономическа криза през 1929 г. предизвиква спиране на финансовата помощ от държавата. Последното издание на Международния панаир е през 1932 г.

В началото на 20-ти век, на територията на Горна Оряховица отваря врати най-голямата захарна фабрика на Балканите. Чешко - българското акционерно дружество за захарна индустрия осъществява най-големия си проект – създаване на мащабна компания за производство на захар и захарни продукти.

По време на Първата световна война германското военно командване създава „аеродрум“ за нуждите на своята авиация в землището на Горна Оряховица. През следващите години в

района се осъществяват десетки демонстративни и товарни полети. На 29 март 1925 г. официално е открито и осветено Аеропристанище Горна Оряховица. Днес летището е едно от петте с международен статут в България и един от факторите, обуславящи значението на града като важен център в транспортния отрасъл на страната.

Понастоящем, община Горна Оряховица заема важна роля в социално-икономическото развитие на област Велико Търново и е от голямо значение за общините: Велико Търново, Лясковец, Стражица, Полски Тръмбеш, Златарица, Елена доколкото в административния център на общината - гр. Горна Оряховица са концентрирани икономически дейности, транспортни връзки, квалифицирана работна сила и обекти на социалната и техническата инфраструктура с надобщинско значение. Тези фактори създават интеграционни връзки със съседните общини в сферата на здравеопазването, образованието, правното обслужване, транспорта. По-високия икономически потенциал на община Горна Оряховица спомага и за развитие на трудовите пътувания основно към общинския център.

В гр. Горна Оряховица се намират обекти от социалната, транспортната и техническата инфраструктура с важно надобщинско значение:

- МБАЛ „Св. Иван Рилски” ЕООД гр. Горна Оряховица, която обслужва и по-малките общини в региона.;
- На територията на общината са разположение профилирани и професионални средни училища, с културно-историческо и социално значение за околните общини;
- В съдебния район на Районен съд Горна Оряховица са включени не само населените места в землището на общината, но и тези, намиращи се на територията на община Лясковец и община Стражица.;
- На територията на общинския център се намира третия по големина железопътен възел в страната, както и част от администрацията на НКЖИ. Друг важен обект с надобщинско значение е Летище Горна Оряховица;
- На територията на общинския център се намират структурите на електроразпределителното дружество.

Други фактори от значение за развитието на общината са споделеното поречие на р. Янтра, която е от ключово значение за развитието на целия регион, споделените общи защитени територии в граничните райони с община Велико Търново и община Полски Тръмбеш, както и Арбанашкото плато.

4. Анализ на стратегическите документи

4.1. Европейско законодателство

Процесът на хармонизация със законодателството на ЕС е завършен и всички европейски директиви, отнасящи се до питейните води, са напълно транспонирани в националното законодателство. Основната цел, заложена в европейското законодателство, е да се гарантира наличието на достатъчно добро качество на водите за всички законни нужди чрез по-добро прилагане на текущата политика на ЕС в областта на водите, интегриране на целите на

политиката за водите в други области на политиката и преодоляване на пропуските в действащата рамка. В плана за водните ресурси се предвижда установяване от държавите-членки на сметки за водата и цели за водна ефективност, както и разработване на стандарти на ЕС за повторно използване на водата.

Основни елементи на правната уредба, регламентираща управлението на ВиК отрасъла, които не са уредени от законодателството на ЕС, се разглеждат от националното законодателство.

4.2. На национално ниво

Национални цели и политики

Целите в областта на водоснабдяването, които се поставят на национално ниво, са определени в два основни документа:

Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор в Република България и План за действие

Стратегията очертава цялостната визия за водния сектор и в нея са определени отговорностите на различните институции при подготовката и изпълнението на отрасловите стратегии и планове. Поставени са следните четири основни цели:

- Гарантирано осигуряване на вода за населението и бизнеса в условията на промени на климата, водещи до засушаване;
- Запазване и подобряване състоянието на повърхностните и подземните води;
- Подобряване на ефективността на интегрираното управление на водата като стопански ресурс;
- Намаляване на риска от щети при наводнения.

Стратегията за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България 2014-2023 г.

Определя стратегическите цели и приоритети на отрасъл ВиК в Република България, както следва:

Стратегически цели	
Съответствие	ВиК отрасълът отговаря на националните/европейските изисквания
Устойчивост	ВиК отрасълът е екологосъобразен, финансово и технически жизнеспособен
Социална поносимост	Цените на ВиК услугите са социално поносими за потребителите
Качество/цена	Качеството на услугите и ефикасността на ВиК операторите съответстват на добрите европейски практики

Обща правна рамка

Закон за водите

Урежда всички правоотношения, свързани със собствеността и управлението на водите като национален природен ресурс и собствеността на водностопанските системи и съоръжения.

Регламентира също така управлението, планирането и изграждането на водопроводни и канализационни системи и предоставянето на водоснабдителни и канализационни услуги, както и създаването и функционирането на асоциациите по водоснабдяване и канализация и ВиК операторите.

Закон за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги

Урежда регулирането на цените, достъпността и качеството на водоснабдителните и канализационните услуги, предоставяни от ВиК операторите. ЗРВКУ се допълва от няколко подзаконови нормативни акта, включващи:

- методика за регулиране цените на ВиК услугите;
- дългосрочните целеви нива на показателите за качество на ВиК услугите;
- условията и реда за определяне на годишните целеви нива за качество на тези услуги и методи за тяхното отчитане;
- елементите и параметрите на бизнес плановете и реда за контрол на изпълнението им;
- методика за определяне правилата за упражняване на контрол върху състоянието на водоснабдителните системи в урбанизираните територии и анализа на тяхното състояние, включително размера на общите загуби на вода и пр.

Закон за устройство на територията

Глава четвърта „Мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура“, както и групата наредби, издадени на основание на ЗУТ, намират приложение в дейностите по предоставяне на ВиК услуги, като регламентират инвестиционния процес и изискванията за изграждане на ВиК системи и съоръжения.

Закон за здравето

Изискванията по отношение качество на водите за питейно-битови нужди.

За прилагане на законовите правни рамки са регламентирани съотнесими подзаконови актове (наредби).

4.3. На регионално ниво

ОУП

Планът е приет с Решение № 665 в Протокол №35 от 16.12.2021 г. от редовно заседание на Общински съвет – Горна Оряховица. Общият устройствен план се изработва за територията в границите на община Горна Оряховица е с прогнозен период на действие 2040 г. и е с обхват на всички 14 землища от община Горна Оряховица: гр. Горна Оряховица, гр.Долна Оряховица, селата Правда, Първомайци, Поликраище, Драганово, Върбица, Янтра, Крушето, Паисий, Писарево, Върбица, Горски Горен Тръмбеш и Горски Долен, Тръмбеш.

Главната цел на общия устройствен план на общината е да създаде териториална планова основа за нейното дългосрочно устойчиво устройствено развитие в съответствие с приетите стратегически документи за регионално развитие и със специфичните за община Горна Оряховица природни, културно-исторически, туристически, социалноикономически и други ресурси.

ПИРО

Планът е приет с Решение № 826 в Протокол №46 от 30.06.2022 г. от редовно заседание на Общински съвет – Горна Оряховица. В своята същност ПИРО 2021-2027 г. е основополагащ, стратегически документ и важен инструмент за управлението на общината през следващите седем години. Пространственият обхват на ПИРО включва цялата територия на общината – землищата на град Горна Оряховица и прилежащите по-малки населени места в рамките на общината.

Основната цел на Плана за интегрирано развитие на община Горна Оряховица е да предложи обща рамка и последователност от конкретни действия за устойчиво и интегрирано развитие на местно ниво, обединени в конкретна програма за действие. Общинският план на Горна Оряховица е оперативен документ, обединяващ целите и начините за тяхното постигане, при задължително съответствие с Интегрираната териториална стратегия за развитие на Северен Централен регион от ниво 2 и действащите устройствени планове.

Бизнес план на „ВиК Йовковци“ ООД гр.Велико Търново

Въпреки, че не е общински документ, бизнес планът на „ВиК Йовковци“ ООД гр.Велико Търново за периода 2022-2026 г. е стратегически документ по смисъла на Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационни услуги. В него се посочват очакваните стойности на показателите съгласно нормативните изисквания, заложи в Наредба за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги за периода на действието му.

В Бизнес плана 2022-2026 г. подробно е описано съществуващото състояние на ВиК системите, експлоатирани от дружеството, дефинирани са и основните проблеми.

Представена е инвестиционната програма на дружеството за референтния период 2022-2026 г.

Регионално прединвестиционно проучване (РПИП) - проект

Разработването на РПИП е задължително условие за получаване на финансиране за доизграждане и модернизация на ВиК инфраструктурата по ОПОС 2021-2027 г., тъй като основните му цели са постигане на съответствие с националното и европейско законодателство в областта на питейните води, отвеждането и пречистването на отпадъчни води и постигане на ефективност на съоръженията и процесите на ВиК оператора.

В РПИП е извършен анализ на данни, планови документи, наличен капацитет и проектна готовност, определени са мерки за постигане на съответствие с европейското и българското законодателство в областта на питейните води, отвеждането и пречистването на отпадъчни води, изменението на климата и др. Направени са прединвестиционни проучвания, попълнен е формуляр за кандидатстване за европейско финансиране и са разработени инвестиционни проекти в идейна фаза за агломерациите над 10 000 еквивалент жители (е.ж.) Идентифицираните инвестиционни мерки по ОПОС 2021-2027 г. ще подпомогнат изпълнението на целите в РДВ, както и Директива 91/271/ЕИО.

4.4. Бъдещи политики

В следващия програмен период 2024-2027 г. ще се акцентира върху икономика като политика, която се стимулира от ЕС. По приоритет “Води“ ще се подкрепят реконструкции на ВиК мрежата в агломерации над 10 000 еквивалент жители, с цел повишаване на равнището на свързаност и пречистване на отпадъчните води и намаляване на загубите на вода. Също така се планира финансиране за разработването на стратегически документи, модернизиране на системите за мониторинг и качество на водите, опазване на питейните води и подобряване на качеството им. Бенефициенти ще бъдат ВиК дружествата, община Горна Оряховица, структури на МРРБ, МОСВ, МЗ и Български ВиК холдинг.

5. Анализ и оценка на съществуващото състояние на водоснабдителната и канализационна система на територията на Община Горна Оряховица

5.1. Водоснабдяване

Водните ресурси в общината са с ограничени запаси. По-големи са запасите на подземни води, които се използват за промишлено и битово водоснабдяване.

Община Горна Оряховица се намира в главното поречие на река „Янтра“. През територията ѝ преминават реките „Янтра“, „Росица“ и „Стара река“ (Лефеджа). Повърхностните води са с дъждовно-снежно хранване и неустойчиво разпределение на оттока.

Факторите, влияещи върху повърхностните води са предимно заселеността, количеството на падналите валежи и антропогенното въздействие върху природните дадености.

Община Горна Оряховица се състои 14 населени места – два града – Горна и Долна Оряховица и дванадесет села. Селищата в общината са водоснабдени почти на 100% (99,8 %).

Основен водоизточник на питейна вода е Водоснабдителна система „Йовковци“. Град Горна и Долна Оряховица и селата Драганово, Поликраище, Първомайци, Янтра, Крушето, Правда, Писарево, Горски Долен Тръмбеш и Върбица получават вода за питейно-битови нужди от язовир „Йовковци“. Селата Стрелец, Паисий и Горски Горен Тръмбеш се водоснабдяват от собствени водоизточници на подземни води.

Общата дължина на довеждащите и разпределителни водопроводи - 411,281 км.

Водоизточници и Водоснабдителни системи

Селищата в община Горна Оряховица са почти изцяло хранени с вода от Водоснабдителна система „Йовковци“. Водоснабдителната система доставя вода на 10 града и 61 населени места. Тя снабдява 12 от 13 населени места, чието население е над 2 000 жители. Населените места са разположени по цялата територия на „ВиК Йовковци“ ООД, освен в общините Павликени, Сухиндол и Свищов. Тя включва 1 основна водоснабдителна зона (ВЗЗ) като взема вода от язовир „Йовковци“ (ВЗЗ 1: „Водоснабдителна система Йовковци“) и 16

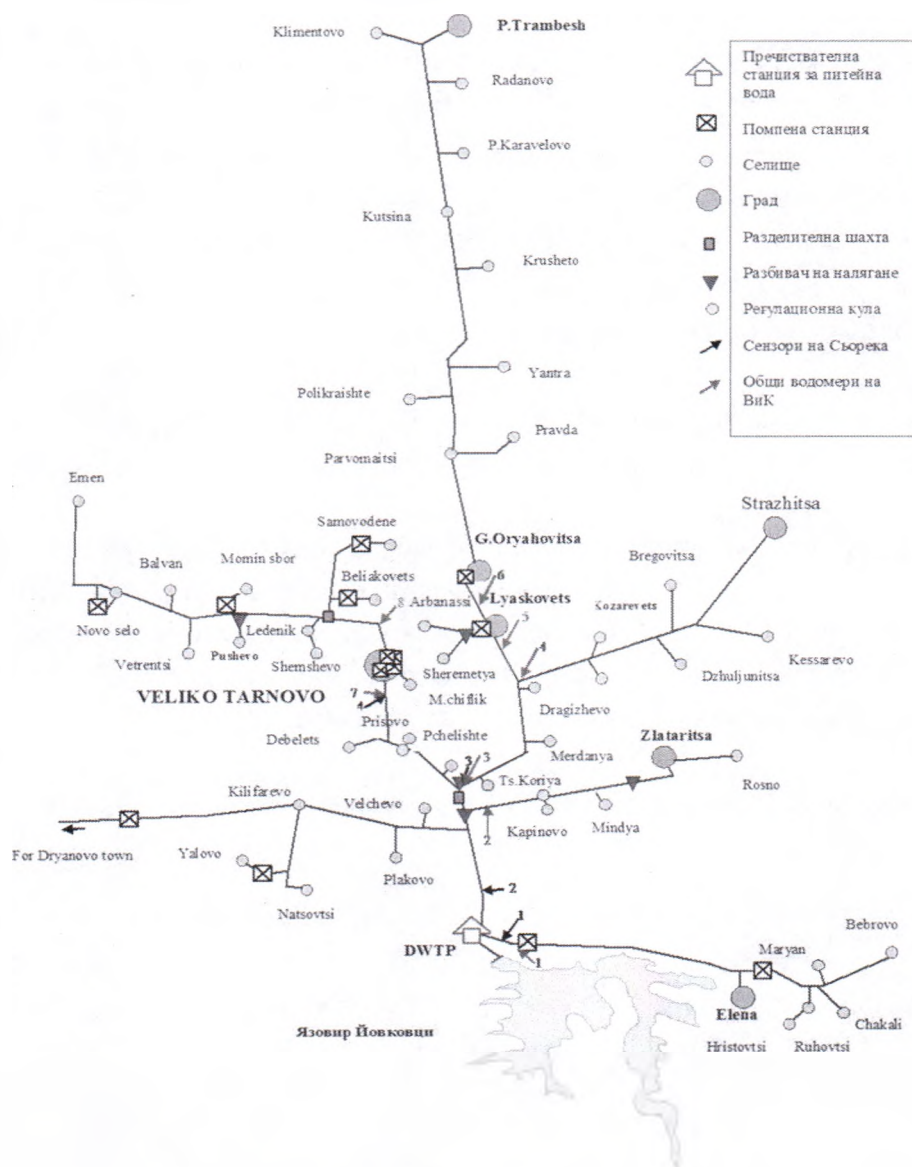

взаимосвързани локални водоснабдителни зони от подземни води. Част от тези водоснабдителни зони с течение на времето са отпаднали от експлоатация.

За по-добро разбиране основната водоснабдителна мрежа е разделена на 10 части (клонове на мрежата). Съоръженията могат да бъдат обобщени както следва:

- един повърхностен водоизточник – язовир „Йовковци“ с капацитет 66 000 000 м³;
- пречиствателна станция за питейна вода (ПСПВ), с годишен капацитет 33 100 000 м³;
- помпени станции – две на клон Елена, две на клон Маноя, една на клон Лясковец, за клон гр. Велико Търново, западни села и село Малък Чифлик – общо 9 броя;
- общата дължина на довеждащите и разпределителни водопроводи 411,281 км, изградени с различни материали – стоманобетон, азбестоцимент, стомана, чугун, полиетилен;
- общо резервоари – 77 бр.

Схема на Водоснабдителна система „Йовковци“

Водоснабдителна мрежа Йовковци

Град Горна Оряховица се снабдява с вода от общо 5 резервоара: 1 брой - 3000 м³ южно от град Горна Оряховица (над болницата); 2 броя НР „Троското“ с обеми 4000 и 1000 м³ западно от град Горна Оряховица; 1 брой НР с обем 400 м³ намиращ се непосредствено под резервоари „Троското“ и захранван от ВС „Йовковци“, чрез който се захранва вилна зона на град Горна Оряховица. Чрез ЧР на ПС „Гробищата“ гравитачно се захранва Източната промишлена зона на града.

Град Долна Оряховица и село Писарево се водоснабдяват от ВС „Йовковци“ чрез НР град Лясковец с обем 1000 м³ и довеждащ водопровод до НР град Долна Оряховица. От НР се водоснабдяват чрез хранителен водопровод град Долна Оряховица и чрез довеждащ водопровод до НР с.Писарево.

Селата Драганово, Поликраище, Първомайци, Янтра, Крушето и Правда се водоснабдяват чрез водопроводната мрежата на град Горна Оряховица и общ довеждащ водопровод /стария напорен водопровод на система Поликраище – Горна Оряховица/. Село Горски Долен Тръмбеш и село Върбица се водоснабдяват от ВС „Йовковци“ чрез довеждащ водопровод, който е отклонение от Деривация Стражица. Довеждащия водопровод се разклонява за НР на двете села.

Стрелец

Водоизточниците са три броя каптажи и един дренаж намиращи се на изток от селото. Водата от трите броя каптажи по общ гравитачен водопровод достига ЧР на основна ПС село Стрелец. Водата от дренажа „Ченгине бунар“ чрез бункерна ПС, откъдето чрез напорен водопровод Ø100мм, L=480м се довежда до ЧР на основна ПС. От ЧР чрез основната ПС водата достига до НР на село Стрелец и от там се захранва вътрешната мрежа на селото. Годишите на построяване са 1957 г. и 1987 г.

Паисий

Водоизточникът е дренаж, намиращ се югозападно от селото. Водата от водоизточника чрез ПС и тласкателен водопровод Ø100мм, L=770м достига до НР, откъдето по гравитачен водопровод Ø125мм, L=370м захранва вътрешната водопроводна мрежа на селото. Годишната на построяване е 1993г.

Горски Горен Тръмбеш

Водоизточниците са 2 броя шахтови кладенци намиращи се южно от село Горски Сеновец. Водата постъпва в помпена станция и с 4 групи помпи се доставя съответно до напорните водоеми на населени места в община Стражица. Село Горски Горен Тръмбеш се захранва от ПС разположена до НР на с. Сушица, община Стражица препомпваща вода до НР на село Горски Горен Тръмбеш. Водоснабдяването на с. Горски Горен Тръмбеш се допълва и от допълнителен подземен водоизточник – дренаж, който е резервен и консервиран.

ПСПВ

Пречиствателната станция за питейни води “Йовковци” се намира на около 20 км. югоизточно от гр. Велико Търново и е разположена на площ от 40 декара. Тя е основно

съоръжение на хидровъзел "Йовковци" като пречиства водите на язовир "Йовковци" и осигурява питейна вода за гр. Велико Търново и други селища от общо 8 общини. Пускът на ПСПВ "Йовковци" е на 01.05.1979 г., като по настоящем в експлоатация са 95% от съоръженията. Пълния проектен капацитет на ПСПВ е 2500 л/с, като това водно количество може да бъде пречистено при работа на всички съоръжения. Към настоящия момент водното количество е 550 - 1200 л/с, в зависимост от водопотреблението.

Изграден е втория етап на филтърните клетки, за да се осигури възможност за изключване на действащите за основен ремонт. Първоначалната технологична схема е включвала изграждането на калово стопанство с пясъкозадържател, утайтели и помпена станция за връщане на водата, както и голям склад за хлор.

Работещата технологична схема е двустъпална, състояща се:

- Преокисление с въздух – аерация, което се осъществява с каскаден аератор по хидравличен начин при нормални атмосферни условия.
- Предхлориране – с хлор-газ с доза 0,3-0,4 мг/л – целта е да снижи окисляемостта и цветността на водата, да предпазва съоръженията от биологично обрастване или обрастване с манганови или желязни бактерии.
- Обемна коагулация – с коагулант и флокулант, която се осъществява в утайтел с камера за "плаващи" утайки. Коагулацията отстранява мътността.
- Утаяване – във втората част на утайтеля тип „хоризонтален“. Налага се при обемната коагулация.
- Филтриране – в бързи пясъчни филтри с регулатор на филтърната скорост тип "Деграмон".
- Постоянна обеззаразяваща обработка – с хлор-газ. Налага се за постигане на необходимата бактериална чистота на водата.

Ниво на покритие с услугата водоснабдяване

Направена е оценка за нуждите на питейна вода, от развитие на населението с основна хипотеза, че при домакинствата индивидуалното потребление на вода ще се придържа към стандартната стойност 120/л/ч/ден.

Според официални статистически данни от НСИ 99,8 % от населението на територията на община Горна Оряховица е водоснабдено.

Нивото на покритие с услугата отговаря на изискванията. КЕВР следи на годишна база как се развива този показател, като получава нужната информация от водния оператор.

Надеждност/ непрекъснатост на услугите

Ключов показател за определяне ефективността на управление на водопроводната мрежа е непрекъснатостта на предоставяните услуги. Той дава информация за намаляване на зоните, респ. населението, засегнато от всички типове прекъсвания на водоснабдяването. Очакванията на „ВиК Йовковци“ ООД гр.Велико Търново са зоните, засегнати от прекъсване на водоснабдяването да продължат да намаляват благодарение на изпълняването на мерки за подмяна и монтаж на спирателни кранове и подобряване управлението на водоснабдителната мрежа.

По стойностите на този показател могат да се правят изводи за цялостното функциониране на водопроводната система. Дружеството, опериращо водоснабдителната система на община Горна Оряховица, полага усилия да сведе до минимум прекъсването на водоподаването, като прилага съвременни технически решения за управлението му.

За постигане на по-добри показатели е необходимо извършването на мащабни реконструкции и рехабилитации или изграждане на нови водопроводи, чрез които ще се осигури безпроблемната работа на водоснабдителната система. Тъй като подобни дейности са свързани със значителни инвестиции, трябва да се прецизира инвестиционната програма на община Горна Оряховица, като се подберат проекти с осигурено финансиране.

Осигуреност – алтернативни водоизточници

За да се осигури непрекъснатост на водоподаването при аварийни (ремонтни) ситуации на яз. „Йовковци“ и в по-далечна перспектива за добиване на питейна и условно чиста вода, е необходимо в бъдеще да се търсят алтернативни водоизточници.

Въпреки това трябва да се изследват възможностите за алтернативно водоснабдяване, тъй като към момента основен водоизточник за община Горна Оряховица е единствено язовир „Йовковци“.

За подобряване на водния баланс на общината трябва да се разгледат и възможностите за водочерпене и използване на подземни води.

Следните съществуващи водоснабдителни системи могат да се използват като такава алтернативна възможност:

Върбица

Водоизточниците са 2 бр. дренажи и 3 бр. шахтови кладенци. Водата от дренажа и шахтовите кладенци постъпва в ЧР, откъдето чрез ПС и напорен водопровод Ø150мм, L=986м се довежда до НР. От там чрез гравитачен водопровод Ø200мм, L=493м захранва вътрешната мрежа на селото. Годишите на построяване са 1954 г. и 1985 г. По настоящем селото е водоснабдено от язовир „Йовковци“.

Горски Долен Тръмбеш

Водоизточниците са два шахтови кладенци. Водата от двата кладенеца, посредством напорен водопровод Ø100мм, L=53м постъпва в ЧР. От там чрез ПС и напорен водопровод постъпва в НР, откъдето чрез гравитачен водопровод Ø150мм, L=166м захранва вътрешната мрежа на селото. Годишите на построяване са 1972 г., 1973 г., 1985 г. и 1994 г. Населеното място настоящем е водоснабдено от язовир „Йовковци“.

Драганово

Водоизточниците са 3 бр. шахтови кладенци и 2 бр. дренажи. Водата от двата дренажа, посредством гравитачни водопроводи Ø80мм, L=200м и Ø100мм, L=304м постъпва в ЧР. Водата от шахтовите кладенци също достига до ЧР чрез водопровод Ø100мм, L=650м, откъдето чрез ПС и напорен водопровод Ø200мм, L=5000м постъпва в НР. От там чрез гравитачен водопровод Ø250мм, L=318м захранва вътрешната мрежа на селото. Годишите на построяване са 1945 г., 1970 г., 1971 г., 1988 г., 2009 г. По настоящем селото се водоснабдява от язовир „Йовковци“.

Долна Оряховица - Писарево

Водоизточникът е 2 бр. дренажни галерии и 7 бр шахтови кладенци. Водата от дренажната галерия посредством напорен водопровод $\varnothing 219\text{мм}$, $L=3290\text{м}$ постъпва в напорен водоем и от там чрез гравитачен водопровод $\varnothing 300\text{мм}$, $L=418\text{м}$ захранва вътрешната мрежа на града. От НР на град Долна Оряховица за село Писарево започва гравитачен водопровод $\varnothing 100\text{мм}$, $L=2400\text{м}$ и достига до напорен водоем на село Писарево и от там чрез гравитачен водопровод $\varnothing 150\text{мм}$, $L=239\text{м}$ захранва вътрешната мрежа на селото.

В самото село Писарево има и друг водоизточник, който е консервиран – каптаж, водата от който чрез ПС достига до НР за селото.

Годишите на построяване са 1945 г., 1975 г., 1974 г.

И двете населени места по настоящем са водоснабдени от язовир „Йовковци“.

Загуби на вода по мрежата

Към момента постигнатото ниво за общите загуби на вода в системата е приблизително 60%. Основна тежест имат реалните загуби на вода (или физически загуби на вода), които се формират от течовете по водоснабдителната мрежа, възникващи по довеждащите и разпределителни водопроводи, сградни отклонения и резервоарите. След направени подробни анализи се виждат няколко основни причини за загубите на вода на територията на община Горна Оряховица, а именно:

- В основната си част водопроводната мрежа е с надминат експлоатационен срок;
- Голяма част от водопроводната мрежа е изградена от некачествени материали – предимно етернит и стомана;
- Лошо състояние и липса на капацитет в резервоарите;
- Енергоемки и амортизирани помпени станции;
- Риск от авария във водоснабдяването на някои места;
- Състоянието на част от основните довеждащи и стратегически водопроводи е незадоволително, а отстраняването на аварии по тях е допълнително затруднено от наличието на насипи върху трасетата;
- По мрежата има голям брой спирателни кранове, които не работят или са в лошо експлоатационно състояние;
- Подмяната на малки участъци, а не на цялата част от водопроводната мрежа на дадена зона, води до значително повишаване на аварийността, тъй като се повишава налягането във водопровода или в цялата зона.

Все още нивото на загубите на вода по водопроводната мрежа е неприемливо високо. Причините за това са комплексни и изискват прилагането на широк набор от мерки за преодоляване на несъответствието.

Качество на водата

Качеството на питейната вода, доставяна до клиентите, се повлиява от редица фактори – обезпечение на санитарно-охранителните зони на водоизточниците, качество на суровата вода от тях, състоянието на довеждащите водопроводи, техническото състояние на пречиствателните съоръжения за първично и вторично пречистване (пречиствателни станции

за питейни води и хлораторни станции и пунктове), състоянието на разпределителната водопроводна мрежа, нивото на консумация на питейна вода и т.н.

Качеството на питейната вода във водопроводната мрежа на община Горна Оряховица се контролира чрез извършване на вътрешен („ВиК Йовковци“ ООД гр. Велико Търново) и външен (РЗИ – гр. Велико Търново) мониторинг по показатели от група А и Б. Броят взети проби, както и броят проведени лабораторни анализи, са нормативно определени и съгласувани с РЗИ – гр. Велико Търново. Честотата на пробовземане и анализ за всеки пункт за мониторинг в гр. Горна Оряховица и региона се определя в зависимост от подаваните водни количества към него, съгласно изискванията на *Наредба № 9 от 16.03.2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели (Наредба №9)*. Обособени са четири броя зони на база използван водоизточник, в които са определени 30 пункта за пробовземане. Освен задължителния мониторинг на питейната вода, във „ВиК Йовковци“ ООД гр.Велико Търново се провежда и допълнителен мониторинг на качеството на питейната вода, доставяна на консуматорите, с цел проследяване ефективността от предприети дейности по водопроводната мрежа. Допълнителният мониторинг включва вземане на проби и провеждане на лабораторни анализи след аварийни и планирани спирания, контрол на водата, доставяна чрез алтернативно водоснабдяване, както и вътрешен контрол при сигнали от клиенти.

Анализът на данните от извършвания мониторинг показва, че качеството на водата, предназначена за питейно-битовите цели е съгласно изискванията на *Наредба №9*.

Изводи и заключения

Недостатъците на общинската водоснабдителна система са основно свързани с липсата на инвестиции за подмяна на силно амортизираните мрежи и оборудване в помпените станции, както и резервоари нуждаещи се от ремонтни работи, в следствие на което се дължат и големите загуби на вода. Амортизирана мрежа е причина и за чести аварии, спиране на водоподаването, а оттам и до влошаване на услугата „водоснабдяване“, предоставяна на населението. Старото оборудване в ПС пък води до завишена енергоемкост на помпените агрегати.

В бъдеще време основната задача на общината е осигуряване на инвестиции за подобряване качеството на водоснабдителната система и повишаване на нейната ефективност. Само по този начин ще се подобри услугата „водоснабдяване“, предоставяна на населението.

Основен акцент трябва да бъдат:

- подмяната на амортизираната и морално остаряла водопреносна мрежа;
- оптимизиране на работата ѝ, чрез въвеждане на иновативни методи за управлението ѝ;
- нови алтернативни източници чрез сондажи и проучвания на съществуващи подпочвени води;
- ревизия на съществуващите подземни водоизточници, обслужвани от „ВиК Йовковци“ ООД гр.Велико Търново.

В този процес активно участие трябва имат както общината, която трябва да осигури необходимата проектна готовност и финансиране, така и „ВиК Йовковци“ ООД гр.Велико Търново, който експлоатира системата и познава в детайли проблемите ѝ.

5.2. Канализация

Непречистените води от населените места продължават да са основните замърсители на водоприемниците в общината. Изоставането от другите Европейски страни е значително, поради което изграждането на канализационните системи и ПСОВ е голям приоритет, който е заложен и в инвестиционната програма на ВиК Асоциацията, в чиято територия на действие попада общината. Планирани са значителен брой проекти за обновяване, разширяване и изграждане на канализационни връзки и пречиствателни инсталации, които да осигурят по-добра обезпеченост на района, както и допълнителни инициативи на третиране на водата поради високото нитратно съдържание в някои участъци.

На територията на град Горна Оряховица канализационната мрежа е изградена, но е с отдавна надминат експлоатационен капацитет. За да се възстанови проводимостта ѝ е необходимо извършването на мащабни дейности по реконструкцията ѝ, свързани както с рехабилитация на съществуващите проводи, така и изграждане на нови, които да поемат допълнителните водни количества.

Общата дължина на канализационната мрежа за градовете Горна и Долна Оряховица и село Първомайци - 133,706 км.

Канализационна мрежа

Канализационната инфраструктура в община Горна Оряховица е слабо развита. С канализация разполагат само градовете Горна Оряховица, Долна Оряховица и село Първомайци. Останалите населени места нямат изградени канализационни мрежи или имат частични клонове, включващи се в откритите приемници. Отпадъчните води от Горна и Долна Оряховица, Лясковец и Първомайци постъпват за пречистване в Регионална пречиствателна станция (РПСОВ) – Горна Оряховица.

Канализационната мрежа в **град Горна Оряховица** е с обща дължина 85,9 км. Канализационната система е смесена за битови и дъждовни води. Мрежата е изцяло гравитачна. Главните колектори са с обща дължина 19,4 км. Изградена е от кръгли бетонови, стоманобетонови и гофрирани РЕ тръби.

Канализационната мрежа в **град Долна Оряховица** е от смесен тип с общата дължина на изградената второстепенна мрежа 22,1 км и обща дължина на главните колектори 10,7 км. Отпадните води чрез препомпване през река Янтра се довеждат до РПСОВ – Горна Оряховица. Канализацията е изпълнена предимно от кръгли бетонови тръби и гофрирани РЕ тръби.

Канализационната система на **село Първомайци** е изцяло изградена и е с обща дължина 37,24 км. Канализацията е от смесен тип. Изградена е от РР тръби.

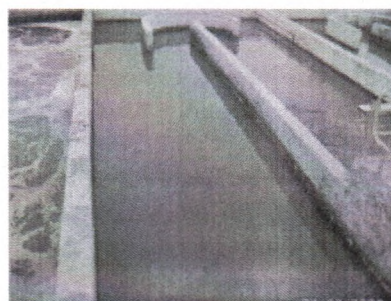
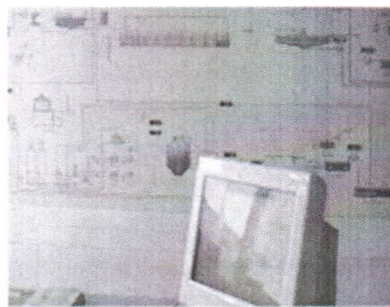
В останалите населени места няма канализационна система. Домакинствата са на черпателни / изгребни ями. На места са изградени отводнителни канали, които са заустени в близки водоеми.

За **село Драганово** по ОП “Околна среда“ 2007-2013 г. е изготвен „Интегриран работен проект за изграждане на ПСОВ, напорна канализация и рехабилитация на водопроводна мрежа в село Драганово“. Поради неосигурено финансиране проектът не е приложен.

За село Поликраище по ОП “Околна среда“ 2007-2013 г. е изготвен „Интегриран работен проект за изграждане на ПСОВ, напорна канализация и рехабилитация на водопроводна мрежа в село Поликраище“. Поради неосигурено финансиране проектът не е приложен.

РПСОВ за градовете Горна Оряховица, Долна Оряховица, Лясковец и село Първомайци

Проектирана е да пречиства канализационни отпадъчни води от трите града - Горна Оряховица, Лясковец и Долна Оряховица с проектен капацитет 102 000 еквивалент жители (ЕЖ) и със средноденоношен дебит 16 028 м³ за денонощие. В редовна експлоатация е от 21.12.2007 г.

Отпадъчните битови и промишлени води от Горна Оряховица и Лясковец се събират от смесена канализационна система и се довеждат до площадката на РПСОВ по колектори, а от Долна Оряховица и село Първомайци по напорни тръбопроводи.

Отпадъчните води се пречистват до показатели, отговарящи на емисионните ограничения, съгласно Разрешително № 13140131/ 06.07.2009 г. за заустване в „чувствителна“ зона на водоприемник от II категория - р.Янтра.

Основни технологични методи и съоръжения по пътя на водата

- **Механично пречистване**

Механични решетки – Суровите отпадъчни води от канализацията на градовете Горна Оряховица, Лясковец, Долна Оряховица и село Първомайци се прецеждат през 3бр. фини решетки с размер на отворите - 6mm.

Аериран пясъко-масло-задържател – Предназначен за утаяване и задържане на минералните примеси с едрина >0,2 mm - пясък, стъкло, въглищен прах, сгурия и др., както и на голяма част от плаващите субстанции в отпадъчните води.

Първични (2бр.) и вторични (2бр.) радиални утайтели – утаяване на неразтворени примеси под действието на гравитационни сили. Получената първична утайка след пясъкозадържателя или вторична утайка след биобасейна се изпуска до помпена станция за първични или вторични утайки.

- Биологично пречистване

Биобасейн - При изкуствено създадени условия на постоянна аерация органичният азот от амониева форма се трансформира чрез процеса нитрификация до нитрати от нитрифициращи бактерии, разграждащи органичните замърсители във водата в присъствие на свободен кислород.

- Допречистване

Съгласно определените индивидуални емисионни ограничения при заустване в чувствителна зона на р. Янтра, се налагат завишени изисквания към качествата на пречистените води по отношение съдържание на биогенните елементи азот и фосфор. За целта към технологичната схема на пречистване са включени допълнителни съоръжения за допречистване :

Отстраняване на фосфор – утаяване вследствие дозирано прибавяне на железен трихлорид в биологичното стъпало.

Отстраняване на азот – чрез денитрификация.

Основни методи и съоръжения за третиране на утайките

- Уплътняване на първична, вторична и стабилизирана утайка

Утайката се преобразува в устойчиво към изгниване състояние по биологичен път при анаеробни условия и мезофилен температурен режим (32°-35° C) след 15-20 дневен престой в метантанк. Метанът, получен в резултат на изгниване на утайките, се съхранява в газхолдер - за регулиране на газовото налягане и изравняване неравномерността в количеството му.

Ко-генериращ газов блок, в който полученият биогаз се оползотворява в следните насоки:

- за загряване на утайката на вход в метантанка;
- за задоволяване нуждите на станцията от отопление;
- за покриване на част от разхода на ел.енергия за работа на хидро-техническите съоръжения.

- Механично обезводняване на уплътнена стабилизирана утайката

Обезводняването на стабилизираната утайка се извършва в лентови филтър-преси (2бр.) - за подобряване и ускоряване на флокулацията автоматично се дозира воден разтвор на флокулант, представляващ синтетичен полимер (полиелектролит).

- Депониране

В момента станцията работи под проектния си капацитет. Съществуващите възможности за пълно използване капацитета на станцията са доизграждане на съществуващата канализационна система на територията на включените населени места и включване на отпадъчни води от други населени места, след сериозен анализ за капацитета на станцията.

Наличието на SCADA система спомага за автоматизирано управление на процесите на РПСОВ за градовете Горна Оряховица, Долна Оряховица, Лясковец и село Първомайци.

Ниво на покритие с услугата отвеждане на отпадъчните води

По данни на „ВиК Йовковци“ ООД гр.Велико Търново, водния оператор предоставя услугата по отвеждане на отпадъчните води на територията на градовете Горна и Долна Оряховица и село Първомайци.

Ниво на покритие с услугата пречистване на отпадъчните води

Съгласно указанията за прилагането и интерпретирането на Директива 91/271/ЕИО принадлежността на дадена територия към съответна агломерация по никакъв начин не предопределя вида на канализационната система, нито пък начините за пречистване на отпадъчните води в нея. Това дава възможност за избор на вид канализационна система като се сравнят относителните разходи за различните варианти и се следи за осигуряване на „еднакво равнище на опазване на околната среда (както при централизираната канализация)“.

Централизираното пречистване на отпадъчните води включва доизграждане на съществуващата канализационна система и отвеждането на всички отпадъчни води в обща ПСОВ.

Децентрализираното пречистване на всички отпадъчни води, генерирани в съответната агломерация, включва отвеждането им към повече от една пречиствателна станция.

Непречистените води от населените места продължават да са основните замърсители на водоприемниците в общината. Планирани са значителен брой проекти за обновяване, разширяване и изграждане на канализационни връзки и пречиствателни инсталации, които да осигурят по-добра обезпеченост на района, както и допълнителни инициативи на третиране на водата поради високото нитратно съдържание в някои участъци.

За село **Драганово** по ОП “Околна среда“ 2007-2013 г. е изготвен „Интегриран работен проект за изграждане на ПСОВ, напорна канализация и рехабилитация на водопроводна мрежа в село Драганово”. Поради неосигурено финансиране проектът не е приложен.

За село **Поликрайще** по ОП “Околна среда“ 2007-2013 г. е изготвен „Интегриран работен проект за изграждане на ПСОВ, напорна канализация и рехабилитация на водопроводна мрежа в село Поликрайще”. Поради неосигурено финансиране проектът не е приложен.

Качество на суровите и на пречистените отпадъчни води

Мониторингът за качеството на отпадъчните води се осъществява на база изискванията на разрешителното за заустване на пречистените отпадъчни води, както и на план на „ВиК Йовковци“ ООД гр.Велико Търново за собствен мониторинг. Извършваният мониторинг за качеството на пречистените отпадъчни води показва, че те се пречистват до нива на замърсителите, по-ниски от граничните стойности, заложили в разрешителното за заустване и отговарят на индивидуалните емисионни ограничения, като се очаква тази тенденция да се запази.

Изводи и заключения

Основните идентифицирани проблеми създава амортизираната улична канализация в град Горна Оряховица, където са налице участъци с лошо изпълнена мрежа, участъци с остаряла мрежа, участъци с малък диаметър, участъци с малък наклон.

Друго слабо място е недоизградена улична канализация в град Долна Оряховица, наличието на участъци от колекторите с неподходящ диаметър и малък наклон.

Заустването на битови и промишлени води без пречистване директно в река Янтра и река Росица води до повишаване на общите нива на замърсяване с отпадни води на посочените водоеми, като се наблюдава и наличие на замърсяване на околната среда от черпателни/изгребни ями в малките населени места.

6. SWOT анализ

SWOT анализът изхожда от идеята за разделянето на обекта на стратегическия анализ от средата, в която той функционира. Обектът на стратегически анализ се разглежда откъм неговите “силни страни” и “слаби страни”. Средата, в която функционира обекта на стратегическия анализ, се диференцира на “възможности” и “заплахи”.

Силни страни. Силните страни са ресурс, умение или друго преимущество, което притежава секторът. Силната страна е отличителна компетенция, която дава сравнително предимство.

Слаби страни. Слабите страни представляват ограниченията или недостигът на ресурси, умения и способности, които сериозно възпрепятстват развитието на сектора.

Възможности. Възможностите представляват най-благоприятните елементи на външната среда. Това са благоприятни външни фактори, от които секторът се възползва или би могъл да се възползва.

Заплахи. Заплахите са най-неблагоприятните сегменти на външната среда. Те поставят най-големи бариери пред настоящото или бъдещото (желаното) състояние.

ДОСТИЖЕНИЯ И СИЛНИ СТРАНИ

- Община Горна Оряховица има приет Общ устройствен план.
- Почти цялото население получава питейна вода с необходимите качества, съгласно действащата нормативна уредба.
- Изградени са основните източници на питейна и условно чиста вода.
- Изградени са основните съоръжения, довеждащи и магистрални водопроводи на системата.
- Водоснабдителната система е изградена на гравитачен принцип и работи с минимален брой помпени станции.
- Изградена е географска информационна система (ГИС) на ВиК системите.
- Висока степен на изграденост на канализацията на гр. Г. Оряховица.
- Техническото състояние на канализационната мрежа е сравнително добро.

- Съществуващата канализационната система отвежда гравитачно отпадъчните води към РПСОВ.
- Функционираща РПСОВ - Горна Оряховица за градовете Горна Оряховица, Долна Оряховица, Лясковец и село Първомайци гарантира пречистването на отпадъчните води в съответствие с нормативните изисквания.
- Прилагат се съвременни технологии за пречистване отпадъчните води, които позволяват ефективност и оползотворяване на отпадъците като енергийна суровина.

ПРОБЛЕМИ и СЛАБИ СТРАНИ

- Водоснабдяването на гр. Горна Оряховица и 10 села е изцяло зависимо от язовир „Йовковци“.
- Загубите на вода във водоснабдителната мрежа са големи.
- Съществуващите основни резервоари, довеждащи и магистрални водопроводи, както и значителна част от мрежата са амортизирани и се нуждаят от основен ремонт или подмяна.
- Не са изградени редица резервоари за квартали и/или населени места.
- Неразвита система за пречистване на отпадъчните води.
- Канализационната мрежа обслужва приблизително 82% от населението като значителен брой населени места нямат изградена канализационна мрежа.
- Недоизградена улична канализация в град Долна Оряховица; участъци от колекторите с неподходящ диаметър и малък наклон.
- Заустване на битови и промишлени води без пречистване директно в река Янтра и река Росица.
- Замърсяване на околната среда от черпателни/изгребни ями в малките населени места.
- Недостатъците на общинската водоснабдителна система са основно свързани с липсата на инвестиции за подмяна на силно амортизираните мрежи и оборудване в помпените станции, както и резервоари нуждаещи се от ремонтни работи, в следствие на което се дължат и големите загуби на вода. Амортизирана мрежа е причина и за чести аварии, спиране на водоподаването, а оттам - до влошаване на услугата водоснабдяване, ползвана от населението. Старото оборудване в ПС пък води до завишена енергоемкост на помпените агрегати.

ВЪЗМОЖНОСТИ

- Снабдяването на населението и бизнеса с необходимите водни количества, развитието на канализационната мрежа и пречистването на отпадъчните води е национален приоритет и ангажимент, поет пред ЕС.
- Да се инициира търсене на нови алтернативни източници чрез сондажи и проучвания на съществуващи подпочвени води.
- Доизграждането на канализационната система ще създаде условия за развитие на територии от община Горна Оряховица.
- Развитие на нови технологии, позволяващи вземането на оптимални решения при избора за развитие на системите за канализация и пречистване на отпадъчните води.
- Оперативните програми „Околна среда“ и „Регионално развитие“ предвиждат финансиране на дейности, свързани с ВиК инфраструктура в областите водоснабдяване, канализация и пречистване на отпадъчни води.

➤ Голяма част от инвестиционните проекти са включени в програмата на Асоциацията по ВиК, но общината следва да предвиди средства за изграждане на останалата част от трасетата и за текущи ремонти.

ЗАПЛАХИ

- Липса на координация между различните участници в инвестиционния процес.
- Модернизацията на ВиК инфраструктурата изисква високи капиталови разходи, които не могат да бъдат осигурени единствено от община Горна Оряховица и ВиК Оператора.

7. Развитие на водоснабдяването и канализацията

7.1. Водоснабдяване

Недостатъците на общинската водоснабдителна система са основно свързани с липсата на инвестиции за подмяна на силно амортизираните мрежи и оборудване в помпените станции, както и резервоари нуждаещи се от ремонтни работи, в следствие на което се дължат и големите загуби на вода. Амортизирана мрежа е причина и за чести аварии, спиране на водоподаването, а оттам и до влошаване на услугата водоснабдяване ползвана от населението. Старото оборудване в ПС пък води до завишена енергоемкост на помпените агрегати.

В краткосрочен план инвестициите трябва да са насочени към:

- реконструкция на 2,4 км. довеждащи/захранващи водопроводи;
- подмяна на 58,11 км. вътрешни/ улични водопроводни мрежи;
- подмяна на водопроводната мрежа с. Драганово;
- подмяна на захранващ водопровод 1,8 км с. Поликраище;
- пречистване на нитрати в питейната вода на с. Стрелец;
- реконструкция на водопроводната мрежа и резервоарите за питейна вода на с.Стрелец.

В бъдеще време основната задача на общината е осигуряване на инвестиции за подобряване качеството на водоснабдителната система и повишаване на нейната ефективност. Само по този начин ще се подобри услугата водоснабдяване, предоставяна на населението и финансовите средства на ВиК оператора.

7.2. Канализация

С настоящата разработка се дават насоки за третиране на отпадъчните води от всички населени места на територията на община Горна Оряховица.

Търсят се възможности за групиране на селищата, така че с минимални инвестиции и експлоатационни разходи да се реши въпроса с пречистване на отпадъчните води. Винаги е за предпочитане вариант с гравитачно или помпено довеждане на отпадъчните води до РПСОВ, в която те да се пречистват.

Предимствата на групирането на отпадъчните води от няколко населени места и общото им пречистване са:

- несравнимо по-малки инвестиции за изграждане на помпени съоръжения и къси канални участъци в сравнение с направа на ПСОВ или пречиствателно съоръжение;
- по-ниски експлоатационни разходи – персонал, реагенти, ел. енергия ;
- по-добър ефект на пречистване на водите в голяма ПСОВ от колкото в малка;
- по-добро и рационално третиране и оползотворяване на утайките от голяма ПСОВ в сравнение с малка;
- по-лесно управление на системата.

Като недостатък може да се посочи сравнително големи инвестиции за изграждане на по-дълги канални линии и свързаните с тях процедури по осигуряване на трасетата им.

Крайното решение, за това дали да се търси групиране на населените места и общо третиране на отпадъчните води или изграждане на локална ПСОВ (или пречиствателно съоръжение), трябва да стане след изготвяне на технико-икономически анализи, в които се сравняват конкурентни предложения.

В предвид на горесцитираното е предложено групиране на населените места както следва:

- с. Поликраище, с. Драганово, с. Крушето и с. Янтра с обща ПСОВ в близост до с. Драганово. Отпадъчните води от с. Крушето и с. Поликраище ще постъпват гравитачно до с. Янтра, от където с КПС ще се препомпват до ПСОВ на с. Драганово. Детайлният проект може да наложи и допълнителни съоръжения.
- отпадъчните води от селата Писарево, Върбица и Горски Долен Тръмбеш се насочват към мрежата на гр. Долна Оряховица, от където по съществуваща инфраструктура постъпват за пречистване на РПСОВ - Горна Оряховица. Предвидени са две КПС за отпадъчните води на Горски Долен Тръмбеш, а след това и на село Върбица. Трябва да се направи анализ за капацитетните възможности на РПСОВ - Горна Оряховица и при необходимост да се предвиди разширение. Детайлният проект може да наложи и допълнителни съоръжения.
- поради теренните особености село Горски Горен Тръмбеш трябва да има самостоятелно пречиствателно съоръжение.
- за село Стрелец и село Паисий се предвижда общо пречиствателно съоръжение разположено до село Паисий. Каналът от село Стрелец до село Паисий е гравитачен.

Основна задача на Общината и водния оператор в настоящия етап е подготовката на мотивирани и рационални проектни предложения за развитие на ВиК инфраструктурата с помощта, на които да се кандидатства за осигуряване средства за поетапно, приоритетно извършване на ремонтни работи, обновяване и развитие на мрежата и съоръженията на територията на общината.

8. План за действие

Планът за действие обхваща периода 2024 – 2027 г. и включва основните мерки и дейности, предвидени за изпълнение. Структурата на Плана за действие е съобразена с целите и приоритетите на програмата и отговаря на изискванията и целите на действащото към момента законодателство. С приемането и прилагането на плана се цели да бъде постигнат оптимален баланс между различните законодателни, институционални, икономически и технически мерки и практическото реализиране на интегриран подход за развитието на водоснабдяването и канализацията на територията на общината.

План за действие на ПРВК на община Горна Оряховица

№	Дейност, задачи	Очаквани разходи, хил. лева	Планиран източник на финансиране	Срок	Отговорен за изпълнението	Очакван резултат
1.	Рехабилитация на водопроводна мрежа с. Драганово, част от проект: "Изграждане на ПСОВ, напорна канализация и рехабилитация на водопроводна мрежа с. Драганово". Етап I: Довеждащ водопровод, главни клонове от първи (главен клон I) до четвърти (главен клон IV) и разпределителни клонове от първи (1) до тридесети (30) без десети (10)	9 200	Държавен бюджет	2024-2027 г.	Общинска администрация	Целта е подобряване на състоянието на водопроводната мрежа, предотвратяване възникването на аварии, респективно загубите на питейна вода и разкопаване на уличната мрежа
2.	"Рехабилитация на водопроводна мрежа на с. Драганово", община Горна Оряховица Етап II: Всички останали разпределителни клонове	8 400	Няма осигурено финансиране		Общинска администрация	
3.	„Изграждане на канализационна мрежа в гр. Долна Оряховица по части от улици „Патриарх Евтимий“, „Червен бряг“ „Опълченска“, „Тракия“, „Янтра“, „Крайречна“, „Стара планина“, „Филип Тотю“, „Георги Бенковски“, „Райко Даскалов“, „Г.С. Раковски“, „Хан	3 100	ПУДООС	2024-2027 г.	Общинска администрация	С изграждането на канализационна мрежа ще се премахне заустването на необработени отпадъчни води, където след пречистване в ПСОВ, заустването ще бъде в регламентираны приемници

	Аспарух“, „Кубрат“, „Средна гора“, „Даскал Димитър“, „Дружба“					
4.	Изграждане водопровод, канализация, отводняване и улично осветление по улици в гр.Горна Оряховица - ул. „П.Цвиков“, ул. „Младост“ и ул. „П.Р.Славейков“	3 500	Държавен бюджет	2024-2027 г.	Общинска администрация	Целта е подобряване на състоянието на водопроводната мрежа, предотвратяване възникването на аварии, респективно загубите на питейна вода и разкопаване на уличната мрежа. Ще се подобри проводимостта на канализационната мрежа и съответно ефективно улично отводняване
5.	Основен ремонт на улица - водопровод, канализация, отводняване, улично осветление и пътна част на ул. „Антон Страшимиров“	3 500	Държавен бюджет	2024-2027 г.	Общинска администрация	
6.	Основен ремонт на ул. „Съединение“ - водопровод, канализация, отводняване, улично осветление и пътна част	2 800	Държавен бюджет	2024-2027 г.	Общинска администрация	Целта е подобряване на състоянието на водопроводната мрежа, предотвратяване възникването на аварии, респективно загубите на питейна вода и разкопаване на уличната мрежа. Ще се подобри проводимостта на канализационната мрежа и съответно ефективно улично отводняване. Ще се подобри експлоатационното състояние
7.	Изграждане водопровод, канализация, отводняване, улично осветление и основен ремонт пътна част по ул. „Цар Освободител“, гр. Горна Оряховица	2 800	Държавен бюджет	2024-2027 г.	Общинска администрация	
8.	Възлагане на анализ за проектиране и изграждане на напорен водопровод	-	Държавен бюджет	2024-2027 г.	Общинска администрация	Целта е решаване на проблемите с недостатъчното водоснабдяване до висока зона в квартал " Пролет"

9.	Изграждане на ПСОВ, напорна канализация и рехабилитация на водопроводна мрежа с. Поликрайще	28 574	НПВУ на Република България; ОПОС	2024-2027 г.	ВиК Дружество; Общинска администрация	Целта е изпълнение на екологичните изисквания към водите и подобряване на качеството на живот на жителите на населеното място
10.	Изграждане на ПСОВ, напорна канализация и рехабилитация на водопроводна мрежа с. Драганово	29 281	НПВУ на Република България; ОПОС	2024-2027 г.	ВиК Дружество; Общинска администрация	Целта е изпълнение на екологичните изисквания към водите и подобряване на качеството на живот на жителите на населеното място
11.	Рехабилитация на напорен водопровод с. Писарево	1 098	Общински бюджет; ПУДООС	2024-2027 г.	Общинска администрация	Целта с рехабилитацията на амортизирания напорен водопровод е подобряване на състоянието на водопроводната мрежа, предотвратяване възникването на аварии и респективно загубите на питейна вода
12.	Рехабилитация на напорен водопровод с. Янтра	1 818	Общински бюджет; ПУДООС	2024-2027 г.	Общинска администрация	Целта с рехабилитацията на амортизирания напорен водопровод е подобряване на състоянието на водопроводната мрежа, предотвратяване възникването на аварии и респективно загубите на питейна вода
13.	Рехабилитация на вътрешна водопроводна мрежа с. Върбица	4 000	Общински бюджет; ПУДООС	2024-2027 г.	Общинска администрация	Целта с рехабилитацията на амортизирания напорен водопровод е подобряване на състоянието на водопроводната мрежа, предотвратяване възникването на аварии и

						респективно загубите на питейна вода
14.	Рехабилитация на вътрешна водопроводна мрежа с. Крушето	4 000	Общински бюджет; ПУДООС	2024-2027 г.	Общинска администрация	Целта с рехабилитацията на амортизирания напорен водопровод е подобряване на състоянието на водопроводната мрежа, предотвратяване възникването на аварии и респективно загубите на питейна вода
15.	Рехабилитация на вътрешна водопроводна мрежа с. Стрелец	3 200	Общински бюджет; ПУДООС	2024-2027 г.	Общинска администрация	Целта с рехабилитацията на амортизирания напорен водопровод е подобряване на състоянието на водопроводната мрежа, предотвратяване възникването на аварии и респективно загубите на питейна вода
16.	Основен ремонт тласкателен водопровод с. Г. Г. Тръмбеш	1 500	Общински бюджет; ПУДООС	2024-2027 г.	Общинска администрация	Целта е подобряване на състоянието на водопроводната мрежа, предотвратяване възникването на аварии, респективно загубите на питейна вода и разкопаване на уличната мрежа
17.	Основен ремонт тласкателен водопровод с. Стрелец	1 500	Общински бюджет; ПУДООС	2024-2027 г.	Общинска администрация	Целта е подобряване на състоянието на водопроводната мрежа, предотвратяване възникването на аварии, респективно загубите на питейна вода и разкопаване на уличната мрежа

18.	Рехабилитация на водопроводна мрежа с. Паисий	2 500	Общински бюджет; ПУДОС	2024-2027 г.	Общинска администрация	Целта с рехабилитацията на амортизирания напорен водопровод е подобряване на състоянието на водопроводната мрежа, предотвратяване възникването на аварии и респективно загубите на питейна вода
19.	Рехабилитация на вътрешна водопроводна мрежа с. Правда	4 000	Общински бюджет; ПУДОС	2024-2027 г.	Общинска администрация	Целта с рехабилитацията на амортизирания напорен водопровод е подобряване на състоянието на водопроводната мрежа, предотвратяване възникването на аварии и респективно загубите на питейна вода

9. Източници на финансиране

Общинските администрации разполагат с ограничени възможности за финансиране на проекти за развитието на водоснабдяването и канализацията на територията на община Горна Оряховица. Основната възможност е общината да реализира подобни проекти с външно финансиране. За тази цел община Горна Оряховица следва да поддържа високо ниво на компетентност и капацитет на общинската администрация, като работи активно по всички направления, даващи възможност за привличане на външно финансиране за изпълнение на проекти.

Възможните източници на финансиране на проекти в сферата на водоснабдяване и канализация са следните:

- Бюджет на община Горна Оряховица;
- Инвестиционна програма на ВИК оператора;
- Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС);
- ОП „Околна среда” 2021-2027 г.;
- Национален план за възстановяване и устойчивост (НПВУ);
- Държавен бюджет.

Всички източници на финансиране са разгледани и анализирани в настоящия раздел на документа, за да се установи доколко всеки от тях е приложим, за кои проекти, както и за да се предложат механизми за определяне на потенциалния размер на средствата от даден източник конкретно за община Горна Оряховица.

БЮДЖЕТ НА ОБЩИНА ГОРНА ОРЯХОВИЦА

Собственият бюджет на община Горна Оряховица е ограничен за финансиране на ВиК мрежата, поради огромните инвестиционни потребности на общината във всички сфери на обществено - икономическия живот.

Община Горна Оряховица не финансира пряко изграждане на ВиК инфраструктура, но съфинансира европейски проекти, поради което е необходимо годишният бюджет да предвижда средства за съфинансиране на проектите, които ще изпълнява с финансиране от ОПОС 2021-2027 г.

ИНВЕСТИЦИОННА ПРОГРАМА НА ВИК ОПЕРАТОРА

Инвестициите от страна на ВиК оператора би следвало да са насочени приоритетно към поддръжка и реконструкция на съществуващата ВиК инфраструктура, както и изграждане на нови обекти, с цел оптимизиране и подобряване работата на съществуващата инфраструктура.

Следва да се уточни, че реалният обем инвестиции, осигурени от ВиК оператора, е пряко следствие от одобрения от КЕВР Бизнес план за съответния период. В рамките на периода на Програмата се очаква да се разглежда и изпълнява бизнес план, респективно за периода 2022-2026 г.

Основните потенциални източници за финансиране на огромните НУЖДИ на общината за изграждане на нови обекти са ПУДООС и Оперативна програма „Околна среда“ 2021-2027 г.

ПУДООС

Средствата, заплащани от титулярите по разрешителни за водовземане (такса водовземане) и заустване (такса заустване), се насочват към ПУДООС, откъдето се разпределят за финансиране на дейности, свързани с изграждане на канализационни мрежи, пречистване на отпадъчни води, управление на отпадъци.

При актуализирането на настоящия документ е трудно да се прецени с каква част от набираните от ПУДООС средства биха могли да се финансират проекти на община Горна Оряховица. В тази връзка ще се използват актуални данни за заплащаните от ВиК оператора такси водовземане и заустване.

ОП „ОКОЛНА СРЕДА“ 2021-2027 г.

Като резултат от опита, натрупан през предишните програмни периоди, взимайки предвид специфичните препоръки в Доклада за България за 2019 г. и 2020 г., за периода 2021-2027 г. са идентифицирани 5 /пет/ приоритета, които да бъдат финансирани по програмата:

- Приоритет 1 „Води“
- Приоритет 2 „Отпадъци“
- Приоритет 3 „Биоразнообразие“
- Приоритет 4 „Риск и изменение на климата“
- Приоритет 5 „Въздух“

От гледна точка на настоящата Програма важен за община Горна Оряховица е Приоритет 1 „Води“.

По Приоритет 1 „Води“, за постигане на съответствие с изискванията на Директива 91/271/ЕИО и Директива 98/83/ЕО [Директива (ЕС) 2020/2184] съгласно Националния инвестиционен план за ВиК (НИП) ще се инвестира:

- В дейности по отношение на реконструкция на водоснабдителни мрежи и системи. Често това се дължи на амортизирани тръби и аварии, а това води и до воден режим. Тръбите са на средна възраст 36 години, над 50% от водата е „неносеща приходи“. НИП извежда инвестициите, с които качеството на водата и използването на ресурси във водоснабдяването да отговорят на изискванията на Директива 98/83/ЕО [Директива (ЕС) 2020/2184] за питейни води.

- По отношение на канализацията и пречиствателните станции за отпадъчни води (ПСОВ), където свързаността на населението нараства при подобряване на технологиите на пречистване. Въпреки това нуждите от инвестиции в отрасъла остават високи, предвид ангажиментите на страната за постигане на съответствие с Директива 91/271/ЕИО

НПВУ

Допустимите мерки по Приоритет 1 „Води“ в ОПОС ще допълват мерките по Националния план, в рамките на който се планира подкрепа за изграждане на ВиК инфраструктура в агломерации между 5 000 екв.ж. и 10 000 екв.ж. в консолидирани райони.

ДЪРЖАВЕН БЮДЖЕТ

Ежегодно държавният бюджет отпуска финансиране на водоснабдителни обекти чрез целеви инвестиционни бюджети, които се дават на МРРБ след одобрение от Министерски съвет. Проектите, които ще се финансират с тези средства се определят от експерти на МРРБ, като обикновено са свързани с решаване на случаи на безводие или други обекти, имащи текущ висок приоритет за изпълнение.

10. Мониторинг, оценка и отчитане на изпълнението на Програмата

Мониторингът и оценката на „Програма за развитието на водоснабдяването и канализацията на територията на Община Горна Оряховица“, са неразделна част от процеса на съставяне, изпълнение и отчитане.

Под мониторинг се разбира текущо наблюдение на изпълнението на програмите включени в него. Последното означава събиране, обработка и анализ на информация в предварително определени сфери и по определени показатели. Обект на мониторинга са напредъкът, промените и последиците от предприеманите действия.

Оценката е количествено измерване на резултатите, ефекта и въздействието от реализацията на Програмата. Нейната цел е да направи систематичен преглед на конкретните управленски дейности за осигуряване на информация за пълния спектър от краткосрочни и дългосрочни въздействия върху потребителите.

Мониторингът и оценката са част от цялостния процес на контрол върху управлението и процеса на вземане на решения. Предвижда се да се осъществява текущо от отдел „Строителство и екология“.

Отчитането на настоящата програма се извършва пред общинският съвет, който определя достигнатите нива на развитие на водоснабдяване и канализация на територията на общината, вследствие изпълнението на програмата. За успешния мониторинг на програмите е необходимо да се прави периодична оценка на постигнатите резултати, като се съпоставят получените ползи с вложените финансови средства, което служи като основа за определяне на ефективността от реализацията на проектите. За целта се изготвят Годишните отчети. Годишните отчети на Програмата, дават основа за навременен анализ на изпълнението на Програмата и внасяне на необходимите допълнения и корекции. Програмата и годишните отчети се публикуват на интернет страницата на Община Горна Оряховица.

Настоящата Програма е отворен документ. Тя може периодично да се допълва и изменя, съобразно настъпилите промени в националното и европейското законодателство, планирани и приети програмни бюджети на ЕС и други фактори със стратегическо значение.